

از «تسبیح» تا «کروکودیل»

همه «ماده‌های مخدر» را بشناسید

اوضاع وقتی وخیم‌تر می‌شود که بدانیم این مخدرهای ۶ ماه بعد از مصرف در صورت ترک نیز عوارض خود را داشته.

سوداگران مرگ نیز مانند سایر فروشندگان کالا و خدمات از انواع و اقسام روش‌ها برای قالب کردن محصولات خود به مصرف کننده‌ها استفاده کرده و یک محصول مشخص را با اسامی، رنگ و شکل‌های مختلف وارد بازار مصرفی می‌کنند. به تبع آن مصرف کننده‌ها نیز خام تبلیغات شده و به همین دلیل است که هر نوع مخدر جدید از بازار چشمگیری برخوردار می‌شود در حالی که ۳۰۰ نوع مواد مخدر صنعتی بازار مصرفی که عمر استفاده از آن‌ها دهه خود را می‌گذرانند از آمفتامین ساخته شده و در اصل تفاوت زیادی با یکدیگر ندارند.

ماده مخدري به نام «تسبیح»!

همان آمفتامین است که در ساخت دیگر مواد شیمیایی مخدر مثل شیشه استفاده می‌شوند و با هدف سودجویی به جوانان می‌فروشند. این مخدر عوارضی از جمله سکته‌های مغزی و از دست دادن حس بویایی و چشایی را در پی دارد. شکل آن مانند دانه‌های گرد به صورت رشته‌هایی از جنس آمفتامین است و در

نهایت ماده مخدر تسبیح مخلوطی از امفتامین و آیس است که با ۲ یا ۳ اسید بسیار خطرناک ترکیب می‌شود و در اختیار مصرف‌کنندگان آن قرار می‌گیرد.

«برنز» و «نخ» مغز را از بین می‌برد!

دو مخدر «برنز» و «نخ» نیز از گروه مواد مخدر روان‌گردان هستند که از تازه‌های مخدر کشور محسوب می‌شوند. این دو ماده به‌طور مستقیم به مغز و اعصاب اثر می‌گذارند. برنز را روی یخ می‌گذارند و تبخیر می‌شود و سپس آن را استنشام می‌کنند. نخ نیز باید روی خراشیدگی‌های بدن قرار گیرد که در این صورت عمقی به عرض یک الی ۲ سانتی‌متر و طول ۶ الی ۷ سانتی‌متر در بدن ایجاد می‌کند. گفته می‌شود شکل ظاهری ماده مخدر نخ شبیه «برنج خوراکی سوخته» است. تکه‌های بزرگ ماده مخدر نخ با پیچیدن دور سیگار نیز توسط معتادان استعمال می‌شود. خروج از هوشیاری، اختلال در شناسایی، نزدیک دیدن بلندی‌ها و فاصله‌های دور یعنی کوتاه دیدن ارتفاعات و تشخیص ندادن خانواده از دیگران از ابتدایی‌ترین آثار این دو ماده هستند.

پان پراگ، در قالب یک آدامس!

پان پراگ، ماده مخدري است که در غالب آدامس وارد ایران شد. این مخدر به شکل آدامس، پاستیل و پودرهایی با طعم نعنا و خوشبوکننده دهان وارد شده است. خطر اساسی این است که این بار، طعمه‌ها، بچه‌های خردسالی هستند که دو آدامس بادکنکی را به زور می‌چپانند توی دهانشان و آن را تق و تق می‌ترکانند.

پراگ ترکیبی شبیه مخدر ناس دارد؛ مخدري از افغانستان، پاکستان و هند وارد می‌شود. این از برگ درختی به نام بتل به دست می‌آید که در اندونزی، مالزی، فیلیپین، چین، تایوان، کامبوج، ویتنام، لاوس، هند و پاکستان می‌روید. برای تهیه آدامس‌ها و پاستیل‌های پان، دانه‌های قرمز و درشت درخت بتل

را در برگ درخت پیچیده و تنباکو، آهک، خاکستر، ادویه‌جات معطر، ساخرین و مقدار زیادی اسانس و افزودنی‌های غیرمجاز را می‌چپانند توی این مخلوط و می‌شود پان پراگ. دلیلی که مصرف‌کنندگان پان را به سمت آن می‌کشد، احساس گرمی، سرخوشی موقت، سبکی سر، گیجی و شادی کاذبی است که پس از مصرف آن دست می‌دهد، اما این ماده توهم‌زا، آنقدر ویران‌کننده است که مضراتش را نمی‌شود شمرد. این ماده دشمن لته هاست زیرا نیکوتین آن به سرعت از طریق مخاط دهان جذب شده و باعث بدرنگی دندان‌ها می‌شود. علاوه بر آن، مصرف این ماده، زمینه‌ساز بروز سرطان‌های دهان، حنجره و لته می‌شود. آمارها نشان می‌دهد کشور هندوستان به دلیل مصرف زیاد مردم آن از این ماده، مقام دوم سرطان دهان را در دنیا دارد. پان پراگ دستگاه تنفسی و قلب و عروق مصرف‌کننده را از بین می‌برد و با جذب شدن توسط بزاق دهان، سلول‌های مغزی فرد را فلج می‌کند.

«بی‌تی» اول سرخوشی می‌آورد سپس روانی می‌کند!

BT محصول کشور هندوستان است و نحوه استعمال و اثرات آن نیز همانند ماده مخدر «ناس» است. این ماده مخدر در بسته‌هایی سبز رنگ و با طعم انواع میوه‌ها به مردم خصوصاً جوانان عرضه می‌شود. نحوه استعمال و اثرات آن نیز همانند ماده مخدر «ناس» است. این ماده مخدر بیشتر در اطراف مدارس و دانشگاه‌ها به فروش می‌رسد. اعتیاد، تحریک و سرخوشی، گیجی و احساس خارش شدن بخار سرد از مغز، از دست دادن تعادل روحی و رفتاری از عوارض روانی این ماده مخدر است.

«جیب» و «تینا» برای حرکات موزون!

استفاده از «جیب» و «تینا» نیز از برخی محافل شبانه با هدف بیدار ماندن برای ساعات طولانی و تخلیه انرژی بدون وقفه با انجام حرکات موزون مورد توجه قرار گرفته است. این مواد که

صورت تدخینی و با دود کردن استعمال می‌شود، شکلی از مت‌آفتامین متبلور است که بدون بو و رنگ و مثل یک تکه یخ، سنگ نمک یا سنگ کوارتز است. این مواد محرک با نام جدید در طبقه‌بندی مواد شیمیایی غیرمجاز و محرک سیستم عصبی مرکزی قرار دارند و مدت اثر آن‌ها در شخص زیاد است.

«ریتالین» کبد دانشجویان را نابود می‌کند!

ریتالین در مدت کوتاهی دامنه سوء مصرف این دارو که گفته می‌شد، ضمن کاهش خواب آلودگی به افزایش تمرکز نیز کمک می‌کند. در حالیکه عوارض شدید سوء مصرف ریتالین مرتباً توسط جامعه پزشکی هشدار داده می‌شود، ریتالین، بالاترین مصرف غیرقانونی را، در بین دانشجویان دارد؛ این دارو به روش‌های مختلفی مانند خوردن قرص، استنشاق پودر یا تزریق مایع استفاده می‌شود.

در ابتدا قرار بود برای درمان افسردگی، خواب آلودگی در طول روز و سندرم خستگی مزمن به کار رود اما به تدریج بعضی مطالعات نشان داد از این دارو در درمان کودکانی که دچار اختلال بیش فعالی و کم توجهی هستند، استفاده می‌شود. این مخدر از نظر شیمیایی جزو دسته بندی داروهای شبه آمفتامین است. وقتی افراد عادی خارج از دوز زمانی مشخص آن را مصرف کنند، تبدیل به سوء استفاده دارو می‌شود که در درازمدت علائم اعتیاد را نشان می‌دهد. بی‌خوابی، سردرد، تهوع، اختلالات گوارشی و در مراحل بالاتر آسیب‌های شدید قلبی عروقی و از کار افتادگی کبد را به دنبال دارد و حتی باعث بروز واکنش‌های پارونئید و افسردگی شدید در مصرف مزمن آن می‌شود. «پودر شربت» خطرناک‌تر از قرص‌های روانگردان پودر شربت که از مرزهای پاکستان به کشور وارد شده خطرناکی به مراتب بیشتر از قرص‌های روانگردان دارد. این ماده به صورت پودر بوده و پس از حل کردن در چای داغ مصرف می‌شود. این ماده مخدر که اثراتی شبیه روانگردان‌ها دارد، بدون هیچ مکملی و فقط همراه چای مصرف می‌شود و ظاهری شبیه پودرهای

شربت دارد و در بسته بندیهای مشابهی نیز به کشور وارد شده است. اثرات زانبار این ماده مخدر بسیار بیشتر از سایر روانگردان‌ها است و باعث می‌شود که حالات عصبی و روحی شدیدی در مصرف کننده ایجاد می‌کند. «کروکودیل»؛ جدیدترین ماده کشنده در ایران «کروکودیل» عنوان مخدر جدیدی است که بنابر گزارش‌های غیررسمی وارد بازار مصرف کشور شده است هر چند مقامات رسمی نیز این موضوع را شنیده‌اند اما آنرا هنوز به طور قطعی تایید و یا رد نمی‌کنند. ماده مخدر کروکودیل از ترکیب «قرص کدئین» با «بنزین»، «تینر»، «ید»، «اسید کلریدریک» یا همان «جوهر نمک» و «فسفر قرمز» تولید می‌شود. این ماده مخدر کشنده به عنوان جایگزینی برای «هروئین» تبدیل شده و قیمت آن به مراتب پایین‌تر از این ماده مخدر (هروئین) است، اما به دلیل مواد خطرناکی که در آن وجود دارد، از هروئین کشنده‌تر است. بررسی افراد معتاد به این ماده مخدر نشان داده است که مخدر کروکودیل باعث می‌شود تا «پوست بدن» به رنگ سبز درآید و پس از مدتی گوشت بدن به طور کامل پوسیده شده و از بین می‌رود.

«اسپایس» خطرناک‌تر از حشیش و کوکائین!

اسپایس نیز که خطرناک‌تر از حشیش و کوکائین است از مخدرهای تازه مصرفی بازار ایران به حساب می‌آید. تاثیر این ماده مخدر ۲۰۰ برابر ماری جوانا ارزیابی شده است. مصرف این ماده در مواردی منجر به مرگ شده است. مصرف بیش از حد آن باعث نارسایی تنفسی، کما و تشنج، ضربان قلب کند و فشار خون پایین و ایست قلبی و مرگ می‌شود. این‌ها تنها بخشی از مخدرهای صنعتی و تازه وار کشور هستند که کروکودیل در راس آن‌ها قرار دارد. اما در این میان مصرف شیشه و کراک در صدر مخدرهای مصرفی قرار دارد و آن دست از معتادانی که مشتری کراک تولید داخل هستند بعد از ۲ سال خواهند مرد این شرنوشت ۸۰ درصد از معتادان شیشه نیز

هست. آمارهای سند مبارزه با مواد مخدر گویای آن است که مرگ و میر معتادان بر اثر سوء مصرف مواد مخدر نسبت به سال گذشته حدود سه درصد افزایش داشته و این مساله به دلیل افزایش مصرف مخدرهای صنعتی گزارش شده است. کاهش ۴۰۰ درصدی قیمت مخدرهای صنعتی و استفاده و تهیه و آسان آن از جمله دلایل گرایش و افزایش مصرف عنوان شده است. اوضاع وقتی وخیم‌تر می‌شود که بدانیم این مخدرهای ۶ ماه بعد از مصرف در صورت ترک نیز عوارض خود را داشته و البته به ادعای کارشناسان آمار ترک مخدرهای صنعتی بسیار ناچیز است.

-West, Robert. Theory of Addiction. Addiction Press, 2013.

-شعبانی، شهره، ۱۳۸۴، «نگاهی به مصرف داروهای روان گردان و آثار مخرب آن»، نشر نگار نور، چاپ اول.

معاونت فرهنگی و امور دانشجویی دانشگاه علوم

پزشکی ارومیه

(اداره مشاوره و سلامت روان دانشجویی)

مهر ماه ۱۳۹۵